

BỘ TÀI CHÍNH

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /BC-BTC

Hà Nội, ngày tháng năm 2026

DỰ THẢO
20/4/2026

BÁO CÁO

Tổng kết việc thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản năm 2008

Kính gửi: Chính phủ.

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Tài chính đã chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan trung ương có liên quan và các địa phương tiến hành tổng kết việc thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản năm 2008. Kết quả như sau:

I. BỐI CẢNH THỰC HIỆN TỔNG KẾT

1. Bối cảnh trong nước và quốc tế liên quan đến thực hiện Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản

1.1. Bối cảnh quốc tế

Tình hình thế giới tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường. Hoà bình, hợp tác, liên kết để phát triển vẫn là xu thế lớn nhưng xung đột địa chính trị, kinh tế thương mại, an ninh quốc phòng và khoa học công nghệ gia tăng; cạnh tranh chiến lược và điều chỉnh chính sách đối ngoại của các nước lớn khiến cho việc duy trì sự ổn định và phát triển trong khu vực và trên thế giới gặp nhiều thách thức. Khu vực châu Á – Thái Bình Dương và Ấn Độ Dương tiếp tục là trung tâm phát triển năng động, song vẫn là khu vực trọng điểm cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn. Tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, biển, đảo, trong đó có Biển Đông tiếp tục diễn biến phức tạp, tiềm ẩn nguy cơ xảy ra xung đột.

Tăng trưởng kinh tế thế giới và thương mại, đầu tư quốc tế có nhiều bất trắc, khó lường, khả năng hồi phục chưa rõ ràng; nợ công toàn cầu tăng, rủi ro trên thị trường tài chính, tiền tệ quốc tế gia tăng. Chính sách kinh tế của các nước thay đổi nhanh, khó dự báo, đan xen mục đích kinh tế và chính trị. Quy tắc thương mại, đầu tư quốc tế bị chi phối, dẫn dắt bởi các nước lớn.

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư tác động nhanh, sâu rộng, mở ra nhiều cơ hội nhưng cũng kèm theo nhiều thách thức cho tất cả các nền kinh tế. Khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo ngày càng trở thành nhân tố quyết định đối với năng lực cạnh tranh của mỗi quốc gia và thúc đẩy phát triển kinh tế số, xã hội số.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, các biến động toàn cầu như thiên tai, dịch bệnh, khủng hoảng kinh tế, xung đột khu vực và các thách thức an ninh phi truyền thống đã làm gia tăng nhu cầu huy động nguồn lực xã hội trong những tình huống đặc biệt. Điều này đặt ra yêu cầu các quốc gia phải xây dựng cơ chế pháp lý rõ ràng, linh hoạt để Nhà nước có thể kịp thời huy động tài sản phục vụ lợi ích công cộng, đồng thời bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của chủ sở hữu.

1.2. Bối cảnh trong nước

Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản số 15/2008/QH14 được Quốc hội khóa XII thông qua ngày 03/6/2008 và có hiệu lực kể từ ngày 01/01/2009. Từ năm 2009 đến nay, mặc dù đất nước gặp nhiều khó khăn, thách thức, tác động từ bên ngoài vào các yếu tố nội tại, tuy nhiên, tình hình chính trị, kinh tế - xã hội của đất nước ổn định, an ninh, quốc phòng, trật tự xã hội được đảm bảo; nhiều nơi phải đối mặt với thiên tai nặng nề nhưng các nguồn lực của Nhà nước để sử dụng cho các yêu cầu phòng, chống thiên tai, dịch bệnh của đất nước thông qua các tài sản công sẵn có, dự trữ quốc gia, mua sắm mới... đã đáp ứng được yêu cầu, khẳng định tiềm lực của quốc gia ngày càng được nâng cao và vững chắc.

Tuy nhiên, trước yêu cầu đổi mới tổ chức bộ máy nhà nước, cải cách thể chế và sự phát triển nhanh của nền kinh tế – xã hội cùng với các biến động toàn cầu bất ngờ về an ninh, quốc phòng, thiên tai, dịch bệnh và yêu cầu tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, việc hoàn thiện khuôn khổ pháp luật về huy động tài sản của tổ chức, cá nhân trong những trường hợp cần thiết vì mục đích quốc phòng, an ninh, lợi ích quốc gia, tình trạng khẩn cấp hoặc phòng, chống thiên tai ngày càng trở nên quan trọng.

Để tạo động lực phát triển cho nền kinh tế, hướng tới mục tiêu tăng trưởng 02 con số; Đảng và Nhà nước đã đặt ra yêu cầu rà soát, hoàn thiện hệ thống pháp luật nhằm bảo đảm hài hòa giữa quyền sở hữu hợp pháp của tổ chức, cá nhân với yêu cầu huy động nguồn lực phục vụ lợi ích chung của Nhà nước và xã hội. Các nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam và Bộ Chính trị đều nhấn mạnh yêu cầu tiếp tục hoàn thiện thể chế pháp luật.

2. Quá trình thực hiện tổng kết

Bộ Tài chính đã có Công văn số 14250/BTC-QLCS ngày 12/9/2025 đề nghị các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố tổng kết, đánh giá việc thực hiện Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản năm 2008 để làm cơ sở đề xuất nội dung sửa đổi, bổ sung, thay thế.

Trên cơ sở báo cáo của các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, Bộ Tài chính đã xây dựng dự thảo Báo cáo Tổng kết thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản và tiếp tục có

Công văn số 640/BTC-QLCS ngày 16/01/2026 đề nghị các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố có ý kiến tham gia về dự thảo Báo cáo Tổng kết thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản, đồng thời tiếp tục cập nhật, bổ sung các nội dung đánh giá thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản (nếu có).

Trên cơ sở ý kiến tham gia và báo cáo bổ sung của các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, Bộ Tài chính đã hoàn thiện Báo cáo Tổng kết thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

1. Công tác chỉ đạo, triển khai và tổ chức thi hành Luật

1.1. Về việc ban hành văn bản quy định chi tiết Luật

Tại Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản không có nội dung giao Chính phủ quy định chi tiết; do đó, sau khi Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản được ban hành, Chính phủ không ban hành văn bản quy định chi tiết; việc trưng mua, trưng dụng tài sản được áp dụng trực tiếp các quy định tại Luật.

1.2. Về việc chỉ đạo, triển khai và tổ chức thi hành Luật

Sau khi được Quốc hội thông qua, Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản đã được đăng tải trên Công báo Chính phủ ngày 18/09/2008 (từ số 521 đến số 522) nhằm công bố công khai, thông tin, tuyên truyền đến nhân dân và doanh nghiệp để mọi đối tượng có yêu cầu được tiếp cận. Bộ Tài chính đã cho in Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản dưới dạng sổ tay để phổ biến đến các Bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị.

Đồng thời, Bộ Tài chính đã tổ chức Hội nghị để tuyên truyền những nội dung chính, những điểm mới trong quy định về trưng mua, trưng dụng tài sản tại Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản kết hợp với tuyên truyền Luật Quản lý, sử dụng tài sản nhà nước cho tất cả các Bộ, cơ quan trung ương, Sở Tài chính các địa phương.

Theo tổng hợp báo của các Bộ, ngành, địa phương thì các Bộ, ngành, địa phương cũng đã tích cực, chủ động trong việc tuyên truyền các nội dung của Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản góp phần nâng cao nhận thức của đội ngũ cán bộ, viên chức và người lao động về chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước; chỉ đạo các cơ quan, tổ chức, đơn vị thuộc phạm vi quản lý thực hiện nghiêm, có hiệu quả về trưng mua, trưng dụng tài sản. Một số địa phương đã kết hợp tuyên truyền lồng ghép trong các hoạt động của tổ chức đoàn thể, chính trị - xã hội, lồng ghép tuyên truyền Luật với các tình huống thực tế như: Diễn tập phòng thủ, ứng phó thảm họa, thiên tai; các đợt kiểm tra, thanh tra về quốc phòng, an ninh, hoạt động hỗ trợ nhân đạo, cứu hộ cứu nạn khi có tình huống cấp thiết.

2. Kết quả thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản, đánh giá ưu điểm, bất cập, hạn chế của Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản

2.1. Kết quả thi hành Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản

Theo Luật, *trưng mua tài sản* là việc Nhà nước mua tài sản của tổ chức (không bao gồm cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, đơn vị vũ trang nhân dân), cá nhân, hộ gia đình thông qua quyết định hành chính trong trường hợp thật cần thiết vì lý do quốc phòng, an ninh và vì lợi ích quốc gia; *trưng dụng tài sản* là việc Nhà nước sử dụng có thời hạn tài sản của tổ chức, cá nhân, hộ gia đình, cộng đồng dân cư thông qua quyết định hành chính trong trường hợp thật cần thiết vì lý do quốc phòng, an ninh và vì lợi ích quốc gia. Người có tài sản trưng mua được thanh toán tiền trưng mua tài sản; người có tài sản trưng dụng bị thiệt hại về tài sản do việc trưng dụng gây ra thì được bồi thường thiệt hại theo giá thị trường.

Việc trưng mua, trưng dụng tài sản chỉ được thực hiện trong trường hợp thật cần thiết vì lý do quốc phòng, an ninh, lợi ích quốc gia và khi Nhà nước có nhu cầu sử dụng tài sản mà các biện pháp huy động khác không thực hiện được, thuộc một trong các trường hợp: (i) Khi đất nước trong tình trạng chiến tranh hoặc trong tình trạng khẩn cấp về quốc phòng theo quy định của pháp luật về quốc phòng và pháp luật về tình trạng khẩn cấp; (ii) Khi an ninh quốc gia có nguy cơ bị đe dọa theo quy định của pháp luật về an ninh quốc gia; (iii) Khi mục tiêu quan trọng về an ninh quốc gia có khả năng bị xâm phạm hoặc cần được tăng cường bảo vệ theo quy định của pháp luật về quốc phòng và pháp luật về an ninh quốc gia; (iv) Khi phải đối phó với nguy cơ hoặc để khắc phục thảm họa do thiên tai, dịch bệnh gây ra trên diện rộng hoặc nếu không ngăn chặn kịp thời sẽ gây hậu quả nghiêm trọng đến tính mạng, sức khỏe và tài sản của nhân dân, tài sản của Nhà nước.

Thủ tướng Chính phủ quyết định trưng mua tài sản là nhà và những tài sản gắn liền với đất. Những tài sản là đối tượng trưng mua, trưng dụng còn lại thuộc thẩm quyền của Bộ trưởng các Bộ Tài chính, Bộ Quốc phòng, Bộ Công an, Bộ Giao thông vận tải (nay là Bộ Xây dựng), Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường), Bộ Y tế, Bộ Công Thương và Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh.

Qua tổng hợp báo cáo tổng kết của 33/34 địa phương¹, 19/22 Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ² (*Bảng tổng hợp kèm theo*) thì từ năm 2008 đến nay, việc áp dụng các biện pháp trưng mua, trưng dụng tài sản không được thực hiện phổ biến do việc áp dụng các biện pháp huy động tài sản khác đã đáp

¹ 01 địa phương chưa báo cáo: Thành phố Hồ Chí Minh.

² 03 Bộ, cơ quan trung ương chưa gửi báo cáo gồm: Bộ Công an, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Viện Hàn lâm Khoa học và Xã hội Việt Nam.

ứng được các nhu cầu về tài sản để thực hiện các nhiệm vụ bảo đảm quốc phòng, an ninh, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh. Kết quả cụ thể như sau:

(1) Về trung mua tài sản:

Từ năm 2008 đến nay, không phát sinh việc trung mua tài sản.

(2) Về trung dụng tài sản:

- Có 07 địa phương (Phú Thọ, Ninh Bình, Bắc Ninh, Gia Lai, Nghệ An, Quảng Trị, Tuyên Quang) phát sinh việc trung dụng tài sản để phục vụ cho điều trị bệnh nhân trong đại dịch Covid-19, tổng số quyết định trung dụng được ban hành là 124 Quyết định với tổng số tài sản được trung dụng là 131 tài sản (trụ sở làm việc, trường học, khách sạn, nhà máy, kho vật tư nông nghiệp, lò đốt rác, máy móc thiết bị y tế, xe ô tô cứu thương,...).

- Có 01 địa phương (TP Đà Nẵng) phát sinh việc trung dụng tài sản để thực hiện công tác quản lý bảo vệ rừng và phòng cháy, chữa cháy rừng, số quyết định trung dụng được ban hành là 01 Quyết định.

- Có 01 địa phương (Lạng Sơn) phát sinh việc trung dụng tài sản để thực hiện nhiệm vụ diễn tập phòng thủ dân sự, số quyết định trung dụng được ban hành là 01 Quyết định với số tài sản được trung dụng là 01 tài sản (đất xây dựng khách sạn).

2.2. Đánh giá ưu điểm

Một là, đã hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, tạo cơ sở pháp lý cho việc trung mua, trung dụng tài sản

Điều 23 Hiến pháp năm 1992 quy định: “Tài sản hợp pháp của cá nhân, tổ chức không bị quốc hữu hoá. Trong trường hợp thật cần thiết vì lý do quốc phòng, an ninh và vì lợi ích quốc gia, Nhà nước trung mua hoặc trung dụng có bồi thường tài sản của cá nhân hoặc tổ chức theo thời giá thị trường”. Việc ban hành Luật Trung mua, trung dụng tài sản năm 2008 đã góp phần thể chế hóa Hiến pháp, góp phần vào việc hoàn thiện hệ thống pháp luật của Nhà nước; là cơ sở pháp lý quan trọng cho các Bộ, địa phương, tổ chức, cá nhân có liên quan triển khai việc trung mua, trung dụng tài sản trong trường hợp cần thiết.

Hai là, đáp ứng yêu cầu huy động nguồn lực để bảo đảm quốc phòng, an ninh, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh

Trong quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những yêu cầu đặt ra là phải đáp ứng đầy đủ, kịp thời nhu cầu về nhân lực, vật lực trong trường hợp xảy ra hoặc có nguy cơ xảy ra chiến tranh, thiên tai, hoả hoạn, dịch bệnh, tai nạn và các tình huống cấp thiết khác đe dọa nghiêm trọng đến an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội và tính mạng, sức khoẻ của nhân dân, tài sản của Nhà nước, tổ chức và cá nhân. Việc ban hành Luật Trung mua, trung dụng tài sản đã

tạo cơ sở pháp lý cho việc huy động nguồn lực cần thiết trong các trường hợp theo luật định, đặc biệt là trong giai đoạn diễn ra đại dịch Covid-19.

Ba là, góp phần đảm bảo quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, hộ gia đình, cá nhân, cộng đồng dân cư đối với tài sản thuộc quyền sở hữu, quyền sử dụng hợp pháp, tạo môi trường thuận lợi để thu hút đầu tư trong và ngoài nước

Trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường định hướng XHCN ở Việt Nam, việc công nhận và bảo vệ quyền sở hữu tài sản của cá nhân, pháp nhân, các nhà đầu tư trong và ngoài nước có ý nghĩa quan trọng. Luật Trưng mua, trưng dụng tài sản được ban hành là tuyên bố của Việt Nam trong việc bảo hộ, công nhận quyền sở hữu, quyền sử dụng tài sản của các tổ chức, hộ gia đình, cá nhân, cộng đồng dân cư, nhà đầu tư trong và ngoài nước; Nhà nước chỉ trưng mua, trưng dụng tài sản trong một số trường hợp đã được quy định cụ thể tại Luật và rõ ràng, minh bạch về thẩm quyền quyết định trưng mua, trưng dụng tài sản. Thực tế cho thấy, trong 17 năm từ khi Luật Trưng mua, trưng dụng có hiệu lực thi hành, về cơ bản biện pháp trưng mua, trưng dụng tài sản không được sử dụng mà Nhà nước thường sử dụng, huy động các nguồn lực khác để đảm bảo cho việc thực hiện các nhiệm vụ bảo vệ quốc phòng, an ninh, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh.

2.3. Bất cập, hạn chế

Một là, hệ thống văn bản quy phạm pháp luật có nội dung liên quan đến trưng mua, trưng dụng tài sản đã có nhiều thay đổi, Hiến pháp năm 1992 là cơ sở để xây dựng và ban hành Luật đã được thay thế bằng Hiến pháp năm 2013. Việc thay đổi này dẫn đến một số nội dung của Luật Trưng mua, trưng dụng không còn thống nhất với hệ thống pháp luật được ban hành sau như: (i) Về thẩm quyền quyết định trưng mua, trưng dụng tài sản tại Luật Quốc phòng năm 2018 quy định người chỉ huy đơn vị quân đội được giao quản lý địa phương cấp tỉnh thiết quân luật được quyền trưng mua, trưng dụng tài sản; (ii) Về loại tài sản, tại Luật Phòng, chống thiên tai năm 2013 quy định việc trưng dụng đối với tài sản là trụ sở cơ quan, trường học, cơ sở y tế; (iii) Về trường hợp trưng mua, trưng dụng tài sản, tại Luật Quốc phòng năm 2018 quy định trưng dụng tài sản trong trường hợp thiết quân luật, tại Luật Phòng, chống khủng bố năm 2013 quy định trưng dụng tài sản khi xảy ra khủng bố;....

Hai là, các diễn biến về quốc phòng, an ninh, thiên tai, dịch bệnh có nguy cơ xảy ra bất ngờ, việc chỉ quy định thẩm quyền cho một số cá nhân (Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng, Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh) và không cho phép ủy quyền như hiện nay có thể ảnh hưởng tới tiến độ huy động nguồn lực để đáp ứng các nhiệm vụ về quốc phòng, an ninh, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh.

Ba là, thủ tục trưng mua, trưng dụng tài sản chưa thực sự đáp ứng yêu cầu xử lý các tình huống khẩn cấp. Thực tiễn cho thấy các tình huống thiên tai, dịch bệnh hoặc yêu cầu bảo đảm quốc phòng, an ninh có thể phát sinh đột xuất và đòi

hỏi việc huy động tài sản trong thời gian rất ngắn; tuy nhiên, một số quy định về trình tự, thủ tục trung mua, trung dụng vẫn mang tính hành chính, chưa đủ linh hoạt để đáp ứng yêu cầu xử lý nhanh trong các tình huống cấp bách. Thiếu các quy định chi tiết, hướng dẫn cụ thể trong quá trình thực hiện đối với các trường hợp trung mua, trung dụng khác nhau hoặc các loại tài sản khác nhau (biểu mẫu, thủ tục, danh mục tài sản, cơ quan chủ trì tham mưu cấp có thẩm quyền thực hiện các thủ tục trung mua, trung dụng, bồi thường thiệt hại,...).

Bốn là, quy định pháp luật hiện hành chưa thiết lập đầy đủ cơ chế định giá nhanh, kịp thời trong các tình huống khẩn cấp, có thể ảnh hưởng đến hiệu quả thực thi chính sách và quyền, lợi ích hợp pháp của chủ sở hữu tài sản cơ chế định giá và bồi thường đối với tài sản trung mua, trung dụng còn thiếu tính linh hoạt; việc xác định giá trị tài sản để trung mua hoặc bồi thường khi trung dụng theo giá thị trường gặp nhiều khó khăn do biến động giá thị trường hoặc một số loại tài sản có tính chuyên dùng hoặc tài sản công nghệ cao không được bán phổ biến trên thị trường để làm căn cứ xác định.

Năm là, một số vấn đề như mức bồi thường, thời hạn hoàn trả tài sản, trách nhiệm bồi thường thiệt hại phát sinh hoặc cơ chế giải quyết khiếu nại, tranh chấp cần được tiếp tục hoàn thiện theo hướng minh bạch, công khai và tăng cường bảo đảm quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân có tài sản.

3. Xác định những vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn

3.1. Chủ trương, định hướng hoàn thiện hệ thống pháp luật của Đảng và Nhà nước

- Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã xác định một trong những định hướng phát triển đất nước giai đoạn 2021 – 2030: *“Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ tư duy, xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển bền vững về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, môi trường..., tháo gỡ kịp thời những khó khăn, vướng mắc; khơi dậy mọi tiềm năng và nguồn lực, tạo động lực mới cho sự phát triển nhanh và bền vững đất nước”*.

- Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng đã đặt ra nhiệm vụ về xây dựng, hoàn thiện thể chế, trọng tâm là hệ thống pháp luật, lấy khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số làm động lực chính...

- Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng đã xác định nhiệm vụ trọng tâm trong nhiệm kỳ XIV là: *“Tập trung ưu tiên xây dựng đồng bộ thể chế phát triển, trọng tâm là hệ thống pháp luật, cơ chế, chính sách nhằm tháo gỡ kịp thời, dứt điểm các nút thắt, điểm nghẽn, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, bảo đảm sự đồng bộ, hài hòa giữa tăng trưởng và phát triển; giữa kinh tế, xã hội, môi trường với quốc phòng, an ninh, đối ngoại; giữa đổi mới, hoàn thiện thể chế với các chuyển đổi trọng tâm, toàn diện trên mọi lĩnh vực, phù hợp với*

mô hình chính quyền 3 cấp, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới.”.

- Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đề ra nhiệm vụ: *“Tiếp tục xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển, trước hết là thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN; khẩn trương rà soát, bổ sung, hoàn thiện các quy định pháp luật không còn phù hợp, trùng chéo, hoặc chưa đầy đủ, nhất là về đầu tư, kinh doanh, đất đai, quy hoạch, ngân sách, tài sản công, thuế... theo hướng vướng mắc ở cấp nào thì cấp đó chủ động tích cực sửa đổi, hoàn thiện;”.*

- Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới đã chỉ đạo: *“Xây dựng và hoàn thiện pháp luật về kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa theo hướng xây dựng môi trường pháp lý thuận lợi, thông thoáng, minh bạch, an toàn, chi phí tuân thủ thấp; triệt để cắt giảm, đơn giản hóa điều kiện đầu tư, kinh doanh, hành nghề, thủ tục hành chính bất hợp lý; thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh ổn định. ... Tạo cơ sở pháp lý để khu vực kinh tế tư nhân tiếp cận hiệu quả các nguồn lực về vốn, đất đai, nhân lực chất lượng cao...”; “Khẩn trương sửa đổi, bổ sung các văn bản pháp luật đáp ứng yêu cầu thực hiện chủ trương tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, sắp xếp đơn vị hành chính, gắn với phân cấp, phân quyền tối đa theo phương châm “địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm” và việc cơ cấu lại không gian phát triển mới ở từng địa bàn.”*

- Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân yêu cầu đẩy mạnh bảo vệ quyền sở hữu, quyền tài sản của khu vực kinh tế tư nhân, thực hiện rà soát, hoàn thiện và thực thi hiệu quả quy định pháp luật về bảo vệ quyền sở hữu tài sản, giảm thiểu rủi ro pháp lý.

- Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đặt ra yêu cầu về đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng khoa học công nghệ, cải cách thủ tục hành chính: *“khẩn trương sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện đồng bộ các quy định pháp luật về khoa học, công nghệ, đầu tư, đầu tư công, mua sắm công, ngân sách nhà nước, tài sản công, sở hữu trí tuệ, thuế... để tháo gỡ các điểm nghẽn, rào cản, giải phóng các nguồn lực, khuyến khích, phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số quốc gia”, “đơn giản hoá tối đa các thủ tục hành chính”; “đổi mới toàn diện việc giải quyết thủ tục hành chính”.*

- Kết luận số 119-KL/TW ngày 20/1/2025 của Bộ Chính trị về định hướng đổi mới, hoàn thiện quy trình xây dựng pháp luật đã nêu rõ: *“Bên cạnh một số bộ luật, luật quy định về quyền con người, quyền công dân, tổ tụng tư pháp cụ thể, về cơ bản các luật khác, nhất là luật điều chỉnh các nội dung về kiến tạo*

phát triển chỉ quy định những vấn đề khung, những vấn đề có tính nguyên tắc thuộc thẩm quyền của Quốc hội, còn những vấn đề thực tiễn thường xuyên biến động thì giao Chính phủ, bộ, ngành, địa phương quy định để bảo đảm linh hoạt, phù hợp với thực tiễn. Bảo đảm tính kịp thời của việc ban hành văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành luật, nghị quyết của Quốc hội”; “Phân định rõ thẩm quyền lập pháp và thẩm quyền lập quy, luật chỉ quy định những vấn đề thuộc thẩm quyền Quốc hội, không luật hóa các nội dung thuộc phạm vi điều chỉnh của văn bản dưới luật; cơ bản không quy định thủ tục hành chính, trình tự, hồ sơ trong luật mà giao Chính phủ, các bộ quy định theo thẩm quyền nhưng không được đặt thêm thủ tục hành chính, phát sinh thêm giấy phép con so với hiện hành”.

- Kết luận số 121-KL/TW ngày 24/01/2025 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XIII về việc tổng kết Nghị quyết số 18-NQ/TW đã đề ra nhiệm vụ “Tập trung các nguồn lực để tiếp tục khẩn trương hoàn thiện thể chế, cơ chế vận hành các cơ quan, đơn vị, tổ chức của hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng; phân định rõ thẩm quyền, trách nhiệm của Quốc hội, Chính phủ, cơ quan hành pháp, cơ quan tư pháp; xác định rõ trách nhiệm giữa Trung ương và địa phương và giữa các cấp chính quyền địa phương; đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, bảo đảm Trung ương tăng cường quản lý vĩ mô, xây dựng thể chế, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch đồng bộ, thống nhất, giữ vai trò kiến tạo và tăng cường kiểm tra, giám sát, “địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm”.

- Kết luận số 126-KL/TW ngày 14/2/2025, Kết luận số 127-KL/TW ngày 28/2/2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã yêu cầu phải rà soát, hoàn thiện thể chế pháp luật.

- Kết luận số 179-KL/TW ngày 25/7/2025 của Bộ Chính trị về tiếp tục triển khai các nhiệm vụ hoàn thiện tổ chức bộ máy và hoạt động của mô hình chính quyền địa phương 2 cấp đã yêu cầu: “tiếp tục khẩn trương, quyết liệt hoàn thiện hệ thống văn bản quy định, hướng dẫn triển khai thực hiện bộ máy theo mô hình chính quyền địa phương 2 cấp”; “tiếp tục rà soát, ban hành theo thẩm quyền và trình các cấp có thẩm quyền ban hành các dự án luật, nghị quyết, nghị định, thông tư có liên quan đến phân cấp, phân quyền”.

- Kết luận số 09-KL/TW ngày 10/3/2026 của Bộ Chính trị về hoàn thiện cấu trúc hệ thống pháp luật Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới trong đó đặt ra một số định hướng: “Xác định rõ quy phạm pháp luật công và quy phạm pháp luật tư trong xây dựng pháp luật. Các quy phạm pháp luật điều chỉnh quan hệ giữa các cơ quan nhà nước với nhau hoặc giữa cơ quan nhà nước với cá nhân, tổ chức (quy phạm pháp luật công) được thiết kế cụ thể, chặt chẽ, minh bạch, bảo đảm thực hiện tốt chức năng trao thẩm quyền đủ mạnh cho các cơ quan trong bộ máy nhà nước, đồng thời kiểm soát hiệu quả,

phòng ngừa nguy cơ lạm dụng, lợi dụng quyền lực.”; “Ưu tiên ban hành các quy định pháp luật tạo cơ sở pháp lý đồng bộ cho hoạt động của bộ máy nhà nước theo mô hình chính quyền 3 cấp”.

- Tại điểm 3.2 Nghị quyết số 244/2025/QH15 ngày 13/11/2025 của Quốc hội về Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2026 với mục tiêu tăng trưởng từ 10% trở lên đã xác định một trong những nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu là: “tiếp tục rà soát, xử lý ngay các khó khăn, vướng mắc trong hệ thống pháp luật do Ban Chỉ đạo Trung ương chỉ đạo, kịp thời phát hiện, đề xuất sửa đổi, bổ sung các luật, quy định còn bất cập, mâu thuẫn”; “kiên quyết cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính”.

Theo Kết luận của Tổng Bí thư tại buổi làm việc với Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp tại Thông báo số 108-TB/VPTW ngày 18/11/2024 của Văn phòng Trung ương Đảng thì Luật chỉ quy định những vấn đề thuộc thẩm quyền Quốc hội, tuyệt đối không luật hoá các nội dung thuộc thẩm quyền của Chính phủ và các bộ, ngành. Những vấn đề thực tiễn biến động thường xuyên thì giao cho Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, địa phương quy định để bảo đảm linh hoạt trong điều hành.

3.2. Một số vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn

Một là, thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước về đẩy mạnh phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, sự phát triển của công nghệ thông tin đã mở ra cuộc cách mạng trong nhiều lĩnh vực trong đời sống nhưng đồng thời cũng đặt ra các thách thức, khó khăn mới, đặc biệt là vấn đề bảo đảm an toàn, an ninh mạng và các vấn đề an ninh phi truyền thống khác.

Hai là, thực tiễn phát triển của nền kinh tế thị trường và kinh tế số đã làm xuất hiện nhiều loại tài sản mới như hệ thống kết cấu hạ tầng, hệ thống công nghệ, hạ tầng số hoặc các tài sản có giá trị vô hình. Tuy nhiên, các quy định hiện hành về trung mua, trung dụng tài sản chủ yếu được xây dựng trên cơ sở các loại tài sản hữu hình truyền thống. Điều này đặt ra yêu cầu mở rộng phạm vi tài sản trung mua, trung dụng để đáp ứng yêu cầu trong trường hợp Nhà nước cần huy động các nguồn lực mới phục vụ quốc phòng, an ninh hoặc lợi ích quốc gia, tình trạng khẩn cấp, phòng, chống thiên tai.

Ba là, thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước về sắp xếp, tinh gọn bộ máy, sắp xếp đơn vị hành chính theo mô hình chính quyền địa phương 02 cấp đặt ra yêu cầu phải điều chỉnh để phù hợp với mô hình tổ chức bộ máy mới.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Theo quy định tại Hiến pháp năm 1992 thì thể thức trung mua, trung dụng do luật định. Do đó, Luật Trung mua, trung dụng tài sản năm 2008 được xây dựng theo nguyên tắc quy định cụ thể đầy đủ trường hợp trung mua, trung dụng, thẩm quyền, thủ tục. Tuy nhiên, Hiến pháp năm 2013 đã có sự điều chỉnh, không còn quy định về việc thể thức trung mua, trung dụng tài sản phải do luật định.

Vì vậy, trên cơ sở định hướng hoàn thiện hệ thống pháp luật của Đảng và Nhà nước và kết quả đánh giá việc thi hành Luật Trung mua, trung dụng tài sản, Bộ Tài chính đề xuất định hướng hoàn thiện pháp luật về trung mua, trung dụng tài sản như sau:

1. Xây dựng Luật Trung mua, trung dụng tài sản để thay thế cho Luật Trung mua, trung dụng tài sản năm 2008; trong đó:

(1) Quy định cụ thể về nguyên tắc, điều kiện trung mua, trung dụng tài sản; loại tài sản trung mua, trung dụng; quyền và nghĩa vụ của các tổ chức, cá nhân liên quan đến trung mua, trung dụng tài sản; các hành vi bị nghiêm cấm liên quan đến trung mua, trung dụng tài sản. Các quy định tại Luật được kế thừa các quy định của Luật hiện hành còn phù hợp; đồng thời, điều chỉnh, hoàn thiện các nội dung để giải quyết các bất cập, hạn chế của Luật hiện hành gồm: (i) Hoàn thiện các trường hợp trung mua, trung dụng tài sản để quy phạm hóa Hiến pháp và đồng bộ với các luật có liên quan đến trung mua, trung dụng tài sản; (ii) Hoàn thiện quy định về các loại tài sản được trung mua, trung dụng để bảo đảm bao quát các trường hợp trong thực tiễn nhằm huy động kịp thời nguồn lực về tài sản đáp ứng nhu cầu của Nhà nước trong trường hợp thật cần thiết; (iii) Hoàn thiện quy định để tăng cường phân cấp, phân quyền trong trung mua, trung dụng tài sản; (iv) Hoàn thiện quy định liên quan đến cơ chế trung mua, bồi thường khi trung dụng tài sản nhằm bảo hộ quyền và lợi ích hợp pháp của các tổ chức, hộ gia đình, cá nhân đối với tài sản thuộc quyền sở hữu, quyền sử dụng hợp pháp.

(2) Giao Chính phủ quy định chi tiết về thẩm quyền quyết định trung mua, trung dụng; trình tự, thủ tục trung mua, trung dụng tài sản; việc xác định giá trung mua, giá trị bồi thường khi trung dụng tài sản để bảo đảm linh hoạt, phù hợp với thực tiễn.

2. Xây dựng Nghị định của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Trung mua, trung dụng tài sản. Trong đó, các nội dung được xây dựng trên cơ sở kế thừa các quy định hiện nay tại Luật Trung mua, trung dụng, đồng thời hoàn thiện một số nội dung để phù hợp với mô hình tổ chức bộ máy mới sau khi sắp xếp tổ chức, sắp xếp đơn vị hành chính, đẩy mạnh phân cấp, phân quyền và giải quyết các khó khăn, vướng mắc phát sinh trong thực tiễn đã được các Bộ, cơ quan trung ương, địa phương chỉ ra trong Báo cáo tổng kết thi hành Luật Trung mua, trung dụng tài sản.

Trên đây là Báo cáo tổng kết thi hành Luật Trung mua, trung dụng tài sản./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng BTC (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ
- Bộ Tư pháp;
- Vụ Pháp chế;
- Lưu: VT, QLCS.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Tạ Anh Tuấn